

[Poul Møller.]

Disse problemer giver os meget at tænke over, også her i folketinget, også politisk. Men de præger Vesttyskland mindst lige så stærkt, som de præger Danmark. Jeg er derfor utilbøjelig til at tro, at vort eget særpræg vil gå til grunde i konkurrencen med det vesttyske folks kulturelle særpræg. Jeg er utilbøjelig til at tro det, fordi jeg simpelt hen anser de dansk-nordiske træk for så stærke og så vigtige, at de snarere må præge de andre end præges af de andre i det store europæiske fællesskab.

Verden er en anden end for 100 år siden. De moderne rejseforbindelser har medført, at toldgrænser ikke længere er af afgørende betydning for kulturudviklingen. Ingen skal få mig til at tro, at toldgrænser beskytter os kulturelt. At bevare de fornemste træk i sin kultur er en stor opgave for et folk, men størrelsen afhænger ikke af toldsatsernes størrelse.

Til de kulturelle bekymringer knytter sig politiske. Enhver ved, at fællesmarkedets mål er en politisk enhed, et mål, der ganske vist ligger langt ude i fremtiden, men som dog må holdes op for os, hvis vi skal indtræde i fællesmarkedet. Bliver vi medlem af de seks, bliver den politiske enhed i Europa også vort mål. Er det nu en ønskværdig udvikling for Danmark, må jeg først spørge. Kan man tænke sig dette mål opfyldt for alle de lande, der i dag omfattes af de seks, og så Danmark uden for en sådan politisk enhed? Hvis Europas forenede stater engang skulle opstå på to verdenskriges ruiner, kan Danmark og Norden da stå udenfor? Jeg tvivler. Kan Storbritannien? Også derom tvivler jeg, mindst lige så meget. Den centraleuropæiske statsdannelse beslutninger vil i hvert fald påvirke danske politiske beslutninger så stærkt og så længe, at det formentlig vil være en fordel at være med til at træffe dem og have indflydelse på dem fremfor alene at være afhængig af dem.

Nu ligger alt dette jo langt ude i fremtiden, men det er spørgsmål, der bør drøftes, og det er perspektiver, vi bør være opmærksomme på, inden en afgørelse træffes, for Danmarks fremtid beror trods alt ikke alene på vore afsætningsvilkår. Vi har på flere områder nærmet os de tilstande, som en politisk enhed i Europa medfører. Sam-

arbejdet inden for OEEC har jo gennem mange år sat sig spor i politiske beslutninger i alle OEECs medlemslande. På samme måde med samarbejdet i NATO og i CERN, den europæiske atomorganisation. Også på andre områder har vi bragt os i nær berøring med de fælles problemer.

For et lille land som vort er det imidlertid klart, at vi må væge vor ret til selv at træffe afgørelser overalt, hvor dette er muligt, i særdeleshed fordi vi ikke kan forvente nogen afgørende indflydelse på de beslutninger, der overlades de europæiske centralorganer. Jeg vil derfor gerne pege på det ønskelige i, at de nordiske lande, der har et fælles kulturelt grundlag, kan komme sammen ind i et fælles Europa, når afgørelsen skal træffes. Trods alt er jeg ikke aldeles sikker på, at dette skulle være umuligt. Vi er vel i øjeblikket i en fase, hvor visse modsætningsforhold kan vise sig mellem danske og svenske interesser, men jeg tror, at den dag, hvor afgørelserne virkelig skal træffes, skulle det ikke være umuligt at holde Norden samlet inden for en europæisk markedsøkonomi.

Det er ikke blot markedsøkonomisk vigtigt, at Storbritannien tilslutter sig de seks lande. Jeg er aldeles enig med regeringen i, at det vil lette det for os, men det vil også være vigtigt for os ud fra kulturelle og politiske synspunkter. Der knytter sig vel stadig nogen usikkerhed til spørgsmålet om Englands holdning. Vi fulgte Storbritannien under alle forhandlingerne om en fælles europæisk løsning, og vi fulgte Storbritannien, da disse forhandlinger brød sammen; vi fulgte Storbritannien, da dette land ønskede de syv skabt, og vi vil nu følge England ind i de seks. Vi har intet at indvende imod at følge England på denne vandring, men vi mener dog, at regeringen bør overveje, hvorvidt det er rigtigt ganske at gøre os afhængige af Englands beslutning, og om vi ikke af tidsmæssige grunde bør sikre os, at vi hurtigt kan blive optaget. Regeringen og den højtærede udenrigsminister har jo selv understreget også i talerne i går tidsfaktorens betydning, og vi deler den opfattelse, at der må skænkes tidsfaktoren opmærksomhed under disse overvejelser. Landbrugsforhandlingerne i de seks er forestående; der ligger allerede konkrete planer. Det spiller en stor rolle for